

Trung tâm WTO và Hội nhập

Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC TOÀN DIỆN VÀ TIẾN BỘ XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG

Tóm tắt Chương 6 – Phòng vệ Thương mại

Chương này quy định về các biện pháp phòng vệ thương mại chung (chống bán phá giá, chống trợ cấp, tự vệ) và biện pháp tự vệ đặc thù.

Các biện pháp tự vệ

CPTPP khẳng định lại các nguyên tắc của Hiệp định về biện pháp tự vệ của WTO. Tuy nhiên, CPTPP bổ sung thêm một quy trình tự vệ mới bên cạnh quy trình tự vệ theo WTO.

Cụ thể, sau CPTPP, các nước có thể duy trì 02 nhóm biện pháp tự vệ, bao gồm tự vệ toàn cầu (tự vệ theo WTO như trước nay vẫn áp dụng) và tự vệ trong thời gian chuyển đổi (tự vệ riêng của CPTPP).

(i) Tự vệ toàn cầu

Theo WTO, các nước được áp dụng các biện pháp tự vệ khi có một lượng nhập khẩu hàng hoá tăng đột biến gây ra hoặc đe dọa gây ra thiệt hại nghiêm trọng cho ngành sản xuất nội địa. Biện pháp tự vệ này thường được áp dụng dưới dạng một khoản thuế quan tăng thêm, hoặc hạn ngạch thuế quan hoặc hạn chế lượng nhập khẩu.

Biện pháp tự vệ phải được áp dụng đối với tất cả các nước thành viên WTO không loại trừ nước nào. Do đó biện pháp này còn gọi là Tự vệ toàn cầu.

Với cam kết CPTPP, một nước CPTPP khi áp dụng biện pháp tự vệ toàn cầu có thể loại trừ các sản phẩm có xuất xứ mà áp dụng hạn ngạch thuế quan hoặc nằm trong danh mục

cắt giảm thuế (Phụ lục 2-D) của nước đó nếu việc nhập khẩu các hàng hoá này không phải là nguyên nhân gây ra thiệt hại hoặc đe dọa gây ra thiệt hại đối với ngành sản xuất nội địa của nước đó. Nói cách khác, khi một nước CPTPP áp dụng một biện pháp tự vệ toàn cầu thì có thể loại trừ không áp dụng đối với các hàng hoá có xuất xứ từ một nước CPTPP khác.

(ii) Tự vệ trong thời gian chuyển đổi

CPTPP cho phép một nước thành viên tiến hành điều tra và áp dụng biện pháp tự vệ chỉ đối với hàng hoá của một hoặc nhiều nước thành viên CPTPP khác trong thời gian chuyển đổi (là khoảng thời gian 3 năm kể từ khi Hiệp định có hiệu lực hoặc dài hơn tùy thuộc vào lộ trình cắt giảm thuế của hàng hoá bị áp dụng), nếu việc cắt giảm thuế quan đối với hàng hoá đó dẫn đến lượng nhập khẩu gia tăng đột biến và gây ra thiệt hại nghiêm trọng đối với ngành sản xuất nội địa của nước nhập khẩu.

Các biện pháp tự vệ có áp dụng trong trường hợp này là i) Ngừng cắt giảm thuế quan theo lộ trình cắt giảm thuế quan đối với sản phẩm bị áp dụng, hoặc ii) Tăng thuế quan của sản phẩm bị áp dụng lên mức thuế MFN.

Thời gian áp dụng biện pháp tự vệ này là không quá 02 năm, có thể được gia hạn thêm 01 năm trong trường hợp cần thiết.

Thông báo và tham vấn: Trong quá trình điều tra để áp dụng biện pháp tự vệ theo dạng này, nước điều tra phải thông báo bằng văn bản cho nước bị điều tra về việc khởi xướng điều tra, đưa ra quyết định về thiệt hại, quyết định áp dụng hoặc gia hạn biện pháp tự vệ, quyết định sửa đổi biện pháp tự vệ.

Đền bù: Nước áp dụng biện pháp tự vệ theo dạng này phải đền bù cho các Nước bị áp dụng những thiệt hại từ việc bị áp dụng biện pháp tự vệ đó. Hai Bên sẽ thống nhất với nhau về mức đền bù, nếu không thống nhất được thì bên bị áp dụng biện pháp tự vệ có thể đình chỉ một lợi ích tương đương dành cho bên áp dụng biện pháp tự vệ theo Hiệp định này.

Chống bán phá giá, chống trợ cấp

Khác với biện pháp tự vệ, liên quan tới biện pháp chống bán phá giá và biện pháp chống trợ cấp (hay còn gọi là biện pháp đối kháng), CPTPP không có cam kết về cơ chế nào mới đối với các vụ kiện chống bán phá giá, chống trợ cấp mà chỉ khẳng định lại các nguyên tắc của các Hiệp định về chống bán phá giá và Hiệp định về trợ cấp và các biện pháp đối kháng của WTO là chủ yếu, bên cạnh việc bổ sung một số cam kết mới về hợp tác, ghi nhận một số thông lệ tốt về minh bạch và quy trình điều tra, áp dụng các biện pháp này. Các thông lệ này mang tính khuyến nghị và nếu nước nào không tuân thủ thì các nước khác cũng không thể kiện theo Cơ chế giải quyết tranh chấp cấp Nhà nước của CPTPP được.

Nội dung đáng chú ý nhất về vấn đề này trong CPTPP với Việt Nam là Việt Nam đã nhận được Thư của Canada và Mexico (văn kiện bên ngoài, không nằm trong Chương 6 của CPTPP) công nhận Việt Nam là nền kinh tế thị trường trong các vụ điều tra chống bán phá giá, chống trợ cấp.